

Fiets(paden)plan Eemsmond 2017 - 2027

Eemsmond goed voorbereid op de toekomst!

Definitief

Opdrachtgever:
Gemeente Eemsmond

Sweco Nederland B.V.
Groningen, 3 november 2016

Verantwoording

Titel : Fiets(paden)plan Eemsmond 2017 - 2027
Subtitel : Eemsmond goed voorbereid op de toekomst!
Projectnummer : 349926
Referentienummer :
Revisie :
Datum : 3 november 2016

Auteur(s) : Boud Geerdes, Pascal Hettinga
E-mail adres : boud.geerdes@sweco.nl
Gecontroleerd door : Jeroen Quee
Paraaf gecontroleerd :
Goedgekeurd door : Jasper Groebe
Paraaf goedgekeurd :
Contact : Sweco Nederland B.V.
Rozenburglaan 11
9727 DL Groningen
Postbus 7057
9701 JB Groningen
T +31 88 811 66 00
www.sweco.nl

Inhoudsopgave

1	Voorwoord.....	4
2	Doelstelling	5
2.1	Fietsbeleid gemeente Eemsmond.....	5
2.2	Fietsbeleid provincie Groningen	5
3	Fiets toekomstbestendig.....	6
3.1	Bereikbaarheid	6
3.1.1	Winkelvoorzieningen	6
3.1.2	Onderwijslocaties	7
3.1.3	Werklocaties	8
3.2	Fietsveiligheidsplan	8
3.3	Participatie	9
4	Fiets duurzaam	10
4.1	Eemsmond 100% fit	10
4.2	Eemsmond fit en vitaal op maat.....	10
4.3	Op de gezondheid, het glas is halfvol	11
5	Fiets sociaal	12
5.1	Invoering van deelfietsen.....	12
5.2	Rij2op5.....	12
6	Fiets economisch sterk.....	13
6.1	Recreatief fietsnetwerk	13
6.2	De Eemshaven, startpunt voor Kiek over Diek	13
6.3	Uitbreiding oplaadpunten e-bikes.....	14
6.4	Promotie van fietsevenementen	14
7	Fietsnetwerk.....	15
7.1	Hoofd fietsnetwerk.....	15
7.2	Uitgangspunten fietsnetwerk	16
7.3	Categorisering fietsnetwerk	16
7.4	Wegbeheerders.....	17
8	Fiets investeringsprogramma.....	18
8.1	Investeringsprogramma 2017 - 2027	19

1 Voorwoord

Voor u ligt het nieuwe Fiets(paden)plan Eemsmond 2017 - 2027. Directe aanleiding hiervoor is het aflopen van het huidige Fietspadenplan. De afgelopen jaren zijn diverse fietspaden in Eemsmond succesvol gerealiseerd. Het fietsnetwerk in de gemeente is voor een groot deel op orde.

Tegelijk staat de ontwikkeling van de fiets niet stil en staat Eemsmond als krimpregio vele uitdagingen te wachten. De fiets speelt hier een belangrijke rol in. De doelstellingen in dit document sluiten aan op de ambities uit het coalitieakkoord 2014 – 2018: “Eemsmond: goed voorbereid op de toekomst!”.

Het Fiets(paden)plan Eemsmond 2017 - 2027 gaat in op de fiets vanuit meerdere thema's. Zij staat voor leefbaarheid, vitaliteit, bereikbaarheid, sport, recreatie, gezondheid, milieu, onderwijs, toerisme, economie, participatie en is daarmee meer dan alleen fietspaden. Om deze reden wordt in de rest van het document de term Fietsplan Eemsmond 2017 – 2027 gebruikt.

Voor alle genoemde thema's wordt het fietsnetwerk in de komende tien jaar in de gemeente Eemsmond nog verder op orde gemaakt.

2 Doelstelling

Het coalitieakkoord 2014 - 2018: "Eemsmond: goed voorbereid op de toekomst!" staat als basis voor het Fietsplan Eemsmond 2017 – 2027 . De doelstelling van het coalitieakkoord is:

"Een toekomstbestendig, duurzaam, sociaal en economisch sterk Eemsmond".

2.1 Fietsbeleid gemeente Eemsmond

In het Fietsplan Eemsmond 2017 – 2027 is verder invulling gegeven aan de doelstellingen uit het coalitieakkoord. Het betreft een vertaling van bestaand fietsbeleid van de gemeente. De vier genoemde thema's uit het coalitieakkoord zijn specifiek voor de fiets(er) vertaald.

1. Toekomstbestendig:

"Alle kernen zijn comfortabel, veilig en aantrekkelijk bereikbaar op de fiets".

2. Duurzaam:

"Eemsmond wordt vitaler door extra stimulans voor gebruik van de fiets".

3. Sociaal:

"Participatie onder inwoners neemt toe door hogere beschikbaarheid van fietsen".

4. Economisch sterk:

"De fiets in Eemsmond is een drager van economische activiteiten en voorzieningen".

2.2 Fietsbeleid provincie Groningen

De provincie Groningen heeft recentelijk haar fietsstrategie geactualiseerd. In haar Fietsstrategie zet de provincie in op de onderstaande vijf strategische lijnen.

1. Versterken samenwerking.

2. Kiezen voor de fiets in een duurzame omgeving.

3. Slimme ketens voor leefbare gebieden.

4. Gezonde inwoners door gezamenlijke beweging.

5. Trendombuiging door proactieve en gebiedsgerichte aanpak veiligheid.

In het Fietsplan Eemsmond 2017 – 2027 zijn de vijf strategische lijnen van de provincie als uitgangspunten opgenomen.

Doelstelling: “Alle kernen zijn comfortabel, veilig en aantrekkelijk bereikbaar op de fiets”.

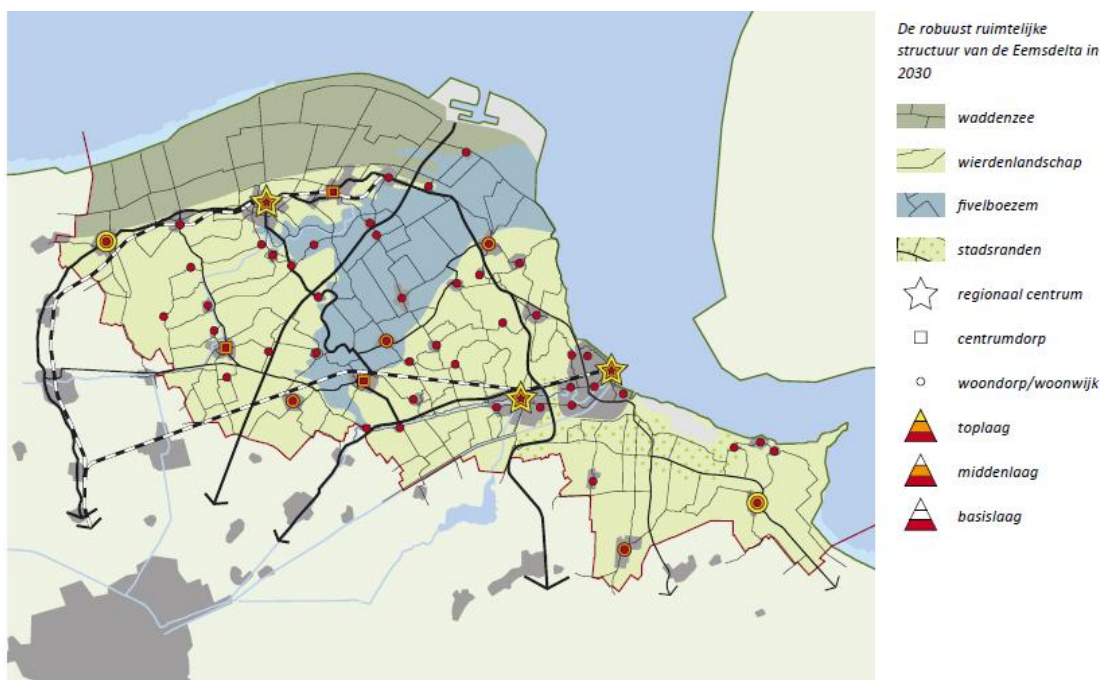
3.1 Bereikbaarheid

Één van de belangrijkste aspecten voor de fiets is bereikbaarheid. In de gemeente Eemsmond staat de bereikbaarheid van voorzieningen de komende jaren onder druk. De gemeente ligt in een krimpregio. De huidige prognoses voorspellen een bevolkingsafname van circa 13% in 2041 (bron: Bevolkingsprognose Eemsdelta).

Een gevolg hiervan is versoering van voorzieningen dat de bereikbaarheid van de gemeente onder druk zet. Afstanden van en naar essentiële (fysieke) voorzieningen als winkels, onderwijsinstellingen en werklocaties zullen groter worden. Om deze reden is er voor de fiets de noodzaak om over een direct, attractief en hoogwaardig fietsnetwerk te beschikken.

3.1.1 Winkelvoorzieningen

De winkelvoorzieningen in Eemsmond concentreren zich in Uithuizen en in mindere mate in Warffum, Usquert, Uithuizermeeden en Roodeschool. Deze dorpen, waarin circa driekwart van de bewoners uit Eemsmond woont, zijn via de provinciale weg N363 met elkaar verbonden. Binnen een straal van circa 1 tot 8 km zijn vanuit deze dorpen de belangrijkste winkelvoorzieningen bereikbaar. Dit biedt kansen voor een goede attractieve hoofdfietsroute langs de N363.

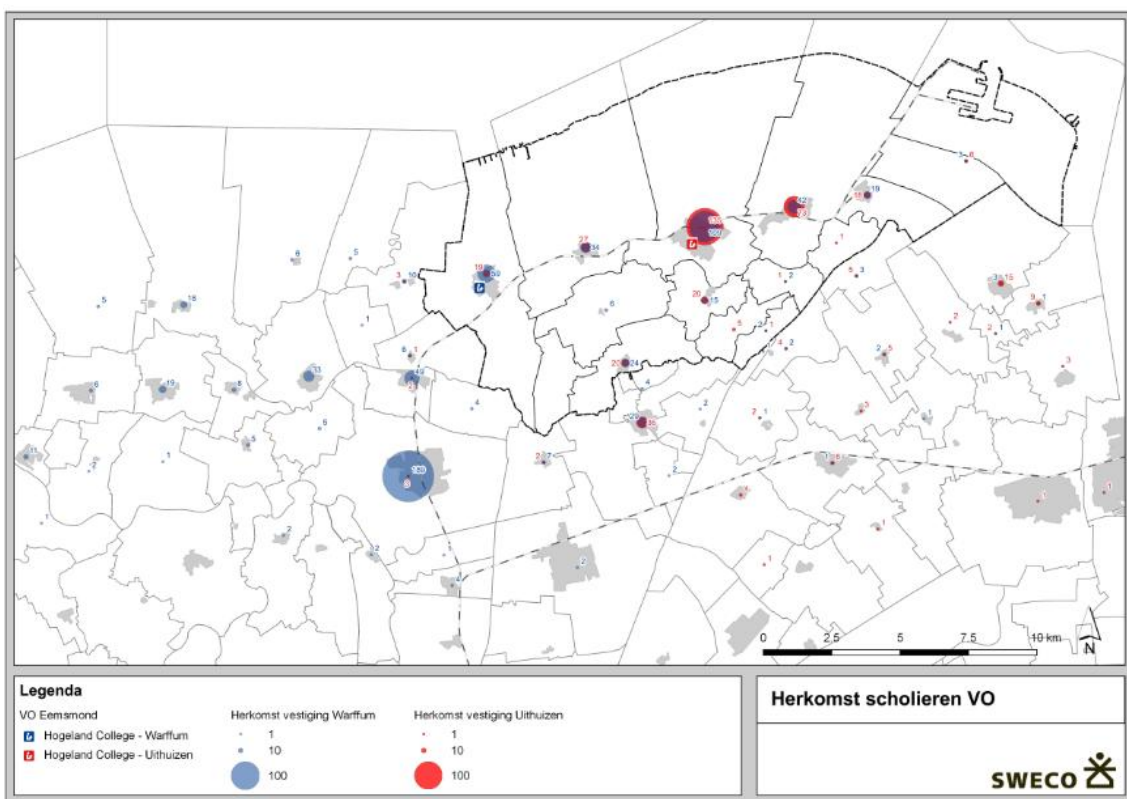
Afbeelding 1: robuuste ruimtelijke structuur Eemsdelta 2030 (Woon- en Leefbaarheidsplan Eemsdelta 2013).

3.1.2 Onderwijslocaties

Fietsafstanden van leerlingen in het basisonderwijs beperken zich, uitgezonderd speciaal onderwijs, veelal tot het betreffende dorp. Door sluiting en/of samenvoeging van scholen worden de afstanden in de toekomst iets groter. Veilige schoolroutes zijn daarbij een voorwaarde.

Voor scholieren in het voortgezet onderwijs zijn de afstanden groter. Het Hogeland College trekt met een vestiging in Warffum (HAVO/VWO) en Uithuizen (VMBO) leerlingen uit de gemeenten Eemsmond, De Marne, Winsum, Bedum, Loppersum, Appingedam en Delfzijl (bron: DUO). Deze leerlingen wonen vooral in Uithuizen, Winsum, Uithuizerveen, Warffum, Middelstum, Usquert en Baflô. Het A.O.C. Terra en Wessel Gansfort in Winsum trekt omgekeerd leerlingen uit Eemsmond. Voor circa 1.000 (dagelijkse) scholieren is de N363 een potentiële fietsroute.

Voor het hoger onderwijs is Eemsmond aangewezen op de stad Groningen. Leerlingen uit Warffum en Kantens wonen, bij gebruik van e-bikes en speed pedelecs, op fietsafstand van de stad. Voor de overige dorpen geldt dat de fiets de rol heeft als vervoersmiddel van en naar de treinstations aan de lijn Groningen – Roodeschool. Voldoende en kwalitatieve hoogwaardige fietsparkeercapaciteit is cruciaal voor de fiets, waaronder e-bikes, als vervoersmiddel.

Afbeelding 2: herkomsten middelbare scholieren van het Hogeland College in Warffum en Uithuizen.

3.1.3 Werklocaties

Circa 2.400 inwoners in Eemsmond werken in Eemsmond (bron: CBS). Voor deze groep geldt dat het merendeel in één van de dorpen langs de N363 woont en een dagelijkse woon-werkafstand heeft van gemiddeld 1 tot 8 km enkele reis. Dit biedt kansen voor de fiets.

Voor circa 1.500 inwoners in Eemsmond geldt dat zij in de stad Groningen werkt. Vanuit Warf-fum en Kantens wordt voor een deel van deze werknemers ingezet op het doortrekken van de fietsroutes^{PLUS} richting Winsum en Bedum als iets 'lichtere' route verder naar Eemsmond. Tevens wordt voor werknemers richting Groningen ingezet op de fiets als voortransport voor de trein. Dit wordt nog attractiever als, bij de doorkoppeling op Groningen Hoofdstation, station Europapark met 10.000 arbeidsplaatsen in de directe omgeving rechtstreeks bereikbaar wordt.

Voor forenzen richting Delfzijl, Bedum, Appingedam en Loppersum, circa 20% van alle werknemers in de gemeente Eemsmond, geldt dat in mindere mate het fietsnetwerk eveneens richting deze gemeenten attractief moeten zijn. Deze routes lopen langs de N363, N998 en N999.

3.2 Fietsveiligheidsplan

De afgelopen jaren zijn, na jaren van afname, in Nederland het aantal jaarlijkse ongevallen met fietsers weer toegenomen. Om deze trend om te buigen heeft het Ministerie van I&M gemeenten verplicht om een fietsveiligheidsplan op te stellen, volgens onderstaande modelaanpak.

Afbeelding 3: modelaanpak veilig fietsen (Ministerie van Infrastructuur en Milieu)

Alle relevante onderdelen in de modelaanpak zijn verwerkt in het Fietsplan Eemsmond. De nadruk ligt daarbij op 'Veilig fietsen'. Om dit in kaart te brengen heeft de provincie Groningen in 2014 aan de Fietzersbond de opdracht gegeven om een fietsknelpunteninventarisatie voor alle gemeenten in de provincie Groningen uit te voeren.

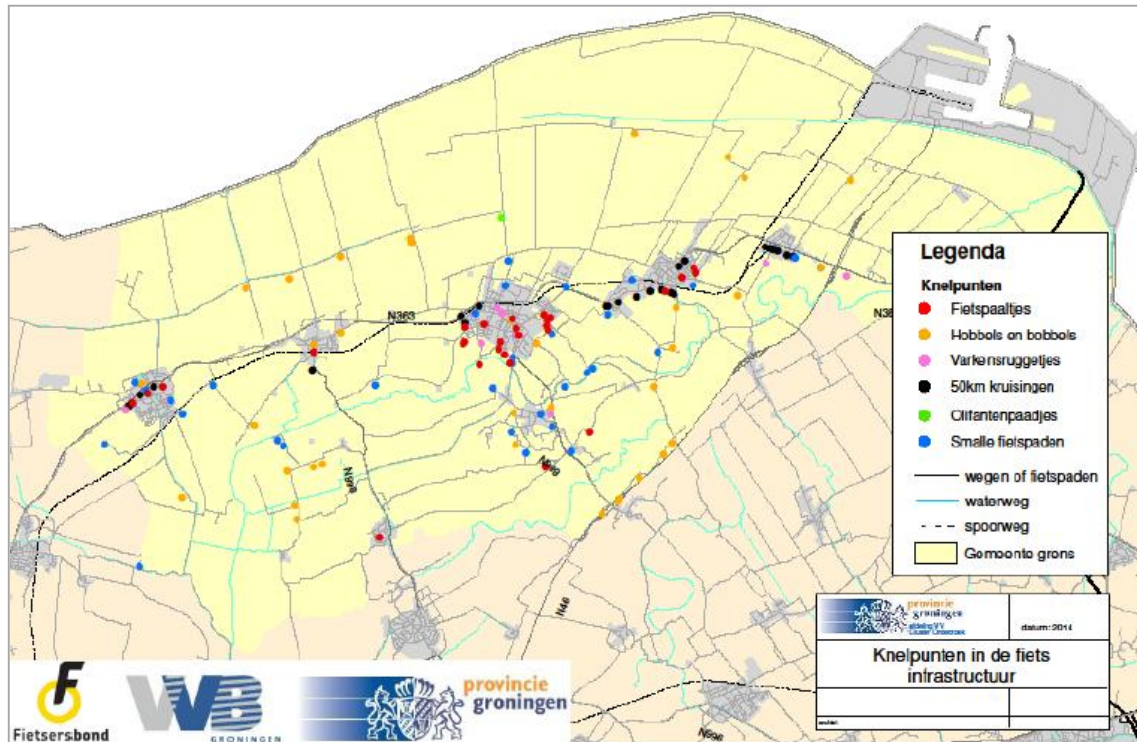
Uit de inventarisatie komen diverse kleine en grotere knelpunten voor Eemsmond naar voren. De algemene conclusie van de Fietzersbond met betrekking tot de gemeente Eemsmond luidt:

“De fietspaden voldoen niet precies aan de standaard wegbreedte van 2 m maar zijn goed tot redelijk onderhouden met hier en daar enig achterstallig onderhoud. Op plekken waar fietspaaltjes midden op het fietspad staan (op de brede fietspaden) is dit gedaan om sluipe- en agrarisch verkeer te weren. De verharde wegen zijn redelijk tot goed onderhouden”.

De onderstaande onderdelen zijn vanuit de Fietzersbond in Eemsmond geconstateerd:

- Obstakels (8 stuks)
- Fietspaaltjes (29 stuks)
- Hobbels en kuilen (33 stuks)
- Te smalle fietspaden (30 stuks)
- Gevaarlijke fietskruisingen (26 stuks)

Voor alle genoemde obstakels (vooral wegversmallingen) en fietspaaltjes is de gemeente in 2015 gestart of aanduidingen ter plekke verbeterd moeten worden of dat objecten dienen te worden weggehaald. De hobbels en kuilen worden voornamelijk vanuit beheer en onderhoud reeds meegenomen. De te smalle fietspaden, met name recreatieve paden, komen in dit Fietsplan aan de orde. Over de gevaarlijke kruisingen is overleg met de provincie Groningen, Fietzersbond en Regiopolitie en zijn reeds enkele maatregelen gestart. De kruisingen bevinden zich vooral op 50 km/uur wegen van de provincie.

Afbeelding 4: opsomming fietsknooppunten inventarisatie Fietzersbond 2014

3.3 Participatie

Toekomstbestendig fietsen houdt ook in dat er vanuit alle lagen van de bevolking draagvlak is voor de door de gemeente voorgestelde (infrastructuurle) verbeteringen ten behoeve van fietsgebruik. Participatie voor het Fietsplan heeft enerzijds intern binnen de gemeente plaatsgevonden. Alle aan de fiets verwante beleidsvelden, zoals sport, recreatie en gezondheid, zijn betrokken bij de totstandkoming van dit Fietsplan. Op 5 oktober jongstleden is een informerende raadsbijeenkomst gehouden waarin in een werksessie diverse elementen van het Fietsplan zijn besproken. Als laatste is tijdens een dorpenronde in de gemeente (in het kader van de komende herindeling) aan inwoners gevraagd welke wensen er leven met betrekking tot de fiets. Dit heeft geresulteerd in diverse toevoegingen aan het Fietsplan.

- Realisatie van een goede en snelle hoofdfietsroute langs de provinciale weg N363.
- Realisatie van goede fietsroutes langs de provinciale wegen N998 en N999.
- Realisatie van veilige fietsroutes in en rondom de dorpen naar de basisscholen.
- Doortrekken van de fietsroutes^{PLUS} als snelle routes richting Warffum en Kantens.
- Een overcapaciteit voor fietsparkeren van 20% bij de stations en kluizen voor e-bikes.
- Attractieve fietsroutes richting Delfzijl, Bedum, Appingedam en Loppersum.
- Aanpassen geconstateerde fietsknooppunten in de inventarisatie van de Fietzersbond.

Doelstelling: “ *Eemsmond wordt vitaler door extra stimulans voor gebruik van de fiets*”.

Duurzaam staat voor toekomstbestendig. Het is een breed begrip. Zij wordt vaak gekoppeld aan enerzijds milieu (uitstoot), anderzijds aan gezondheid (vitaliteit). In het Fietsplan 2017 – 2027 wordt vooral ingegaan op de link met vitaliteit. Daarnaast is en blijft de fiets natuurlijk één van de meest schone vervoerwijzen, zonder uitstoot en daarmee toekomstbestendig.

4.1 Eemsmond 100% fit

Eemsmond is één van de eerste gemeenten die deel nam aan de landelijke impulsen 'Brede scholen, sport & cultuur (sportcoaches)' en het 'Nationaal Actieplan Sport & Bewegen (NASB)'. Voor stimulering van een integrale aanpak, actieve participatie, ondersteuning voor bewegingsonderwijs, sportieve buitenschoolse opvang en gemeente brede activiteiten is in de gemeente het “Eemsmond 100% fit” jaarprogramma opgesteld.

Elk jaar worden er voor de doelgroepen 4-19, 55+, verenigingen en specifieke doelgroepen activiteiten georganiseerd door of in samenwerking met sportcoaches. Er wordt hard aan gewerkt om inwoners te laten zien dat de gemeente sport en bewegen hoog in het vaandel heeft staan. Daarbij wordt stevig ingezet op communicatie om de doelgroepen te bereiken. Samen met onze partners vormt fiets als sport een wezenlijk onderdeel van Eemsmond 100% fit.

4.2 Eemsmond fit en vitaal op maat

Sporten en bewegen draagt bij aan de leefbaarheid en identiteit van kernen en inwoners. Sporten en bewegen is vaak gericht op sport(accommodaties) in kernen. Ten opzichte van andere sporten verbindt de fiets vanwege haar reikwijdte juist meerdere kernen. Tevens is bij de fiets gecombineerd gebruik mogelijk als eveneens vervoermiddel tussen herkomst en bestemming.

De gemeente zet in haar Sportvisie 2014 – 2024 ‘Eemsmond fit en vitaal op maat’ integraal in op bevordering van leefbaarheid. Het sportbeleid richt zich vooral op het bevorderen van vitaliteit van sportverenigingen. De opkomst van ongeorganiseerde sporten, zoals fitness, wandelen, hardlopen en fietsen zijn een nieuw onderdeel in de sportvisie.

De ongeorganiseerde sporten bieden, anders dan sommige verenigingssporten, een ongedwongen passend sport- en beweegaanbod dat veilig, dichtbij, betaalbaar, efficiënt en toegankelijk is. Dit bevordert de leefbaarheid, sociale cohesie en gezondheid van burgers in Eemsmond. Voor de fiets geldt dat zij relatief één van de goedkoopste sporten is.

4.3 Op de gezondheid, het glas is halfvol

De Rijksoverheid hanteert de definitie van gezondheid aan het vermogen van mensen om zich aan te passen en eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven. Gezondheid en gedrag worden vanuit de menselijke en maatschappelijke mogelijkheden benaderd. Dat fietsen goed is voor de gezondheid is algemeen bekend.

Het gezondheidsbeleid van de gemeente: "Op de gezondheid, het glas is halfvol" gaat specifiek in op zelf investeren in een goede gezondheid. Gezonde mensen hebben in het algemeen een betere kwaliteit van leven, kunnen beter voor zichzelf zorgen en doen minder een beroep op de zorg. Ook kunnen ze langer en beter participeren in de maatschappij.

Elke burger is zelf verantwoordelijk voor een gezonde levensstijl. Er ligt echter een taak voor de overheid om burgers hierin te ondersteunen, om de gezonde keuzes makkelijk te maken. Juist hierin ligt ook een rol voor de fiets. Zij grijpt in op het terugdringen van overgewicht. Een (dagelijkse) fietstocht van 30 minuten vermindert de kans op diabetes type 2 reeds aanzienlijk.

Om bovenstaande redenen is het wenselijk dat ritten naar voorzieningen, school en werk waar mogelijk met de fiets gemaakt worden. Fietsen is gezond, is goedkoop, kost relatief weinig (extra) tijd en is breed beschikbaar. Daarbij woont driekwart van de inwoners in Eemsond tussen de 1 tot 8 km in de buurt van de meeste voorzieningen, een goed concurrerende fietsafstand.

- Specifiek opnemen van de fiets als sport binnen het programma Eemsond 100% fit.
- Stimuleren van ongeorganiseerde sporten als fiets door realisatie van een goed, uitdagend en fijnmazig fietsnetwerk.
- Stimuleren van (dagelijks) gebruik van de fiets voor het terugdringen van overgewicht en verminderen van de kans op diabetes type 2.

“Participatie onder inwoners neemt toe door hogere beschikbaarheid van fietsen”.

5.1 Invoering van deelfietsen

Ondanks dat de reizigerskosten per km voor de fiets, naast lopen, veruit goedkoper zijn dan auto of openbaar vervoer moet echter eerst nog wel een fiets worden aangeschaft. Het is belangrijk dat iedereen in een samenleving, jong en oud, kan beschikken over een fiets. Gebruik van de fiets helpt bij sociaal isolement en bevordert participatie in de samenleving.

De gemeente wil onderzoeken of invoering van deelfietsen binnen de gemeente extra doelgroepen kan aanspreken om gebruik te maken van de fiets, zonder de drempel van aanschaf. Specifieke doelgroepen zijn tijdelijke werknemers, toeristen en bewoners zonder eigen fiets. De nadruk ligt daarbij op laagdrempelige en goedkope systemen. Een voorbeeld is een pilot in de gemeente Liedekerke (juli 2016) waarin weesfietsen en gedoneerde fietsen door het werkvoorzieningschap, selectief van GPS tracker worden voorzien en vrij te gebruiken zijn.

5.2 Rij2op5

Normalisatie en sociale acceptatie van fietsen vraagt ook in een fietsland als Nederland nog steeds de aandacht. Het gemak waarmee de auto gebruikt wordt is nog steeds groot, zeker in landelijke gebieden. Het autobezit in landelijk gebied is relatief hoog, de afstanden zijn redelijk groot en parkeren vormt in de kernen vaak geen probleem.

Toch is er een categorie fietsers, landelijk al 25% van alle werknemers, dat bewust de fiets pakt voor dagelijkse ritten. Het instandhouden daarvan en het verder laten overstappen van automobilisten op de fiets is gewenst. Maatregelen om dit te bewerkstelligen variëren. Het project Rij2op5 speelt hier onder andere op in. Werkgevers maken gebruik van de fiets aantrekkelijk(er) voor haar werknemers. Minimaal twee keer per week met de fiets, dan rijd je 2op5!

- Budget voor aanschaf van tweedehands leenfietsen in de gemeente.
- Onderzoek naar bredere inzet van leenfietsen voor meer doelgroepen in de gemeente.
- De gemeente Eemsmond stimuleert werkgevers om middels het project Rij2op5 haar werknemers te stimuleren twee dagen in de week met de fiets naar het werk te komen.

“De fiets in Eemsmond is een drager van diverse economische activiteiten en voorzieningen”.

6.1 Recreatief fietsnetwerk

Het jaar 2014 is in Eemsmond uitgeroepen als jaar van de fiets. Er vonden dat jaar verschillende fietsevenementen plaats. Tegelijk greep de gemeente de kans aan om in dat jaar, via het programma “Fiets rond in Eemsmond”, recreatief fietsen in de gemeente nog meer te promoten.

Door de gemeente lopen diverse recreatieve ANWB-fietsroutes, de Internationale Eems Dollard Route en de fietsroute “Kiek over Diek” tussen Lauwersoog en Nieuwe Statenzijl. Dit is een unieke fietsroute langs de Waddenkust. Daarnaast is Eemsmond aangesloten op het fietsknooppunten netwerk binnen de provincie Groningen. Dit biedt een legio extra mogelijkheden aan recreatieve fietsroutes en succesvolle koppeling aan diverse bezienswaardigheden in de gemeente.

Afbeelding 5: oneindige recreatieve fietsroutecombinaties, bovenstaand drie recreatieve fietsroutes (bron: route.nl)

De recreatieve fietsroutes in Eemsmond (ANWB-fietsroutes, Kiek over Diek, Eems Dollard Route en het fietsknooppuntenstelsel) dekken qua netwerk voldoende het potentieel aan recreatief fietsen in de gemeente. Het netwerk is nagenoeg compleet. Alle bezienswaardigheden in de gemeente zijn via recreatieve fietsroutes goed bereikbaar. Wel dient het knooppuntennetwerk periodiek geupdate te worden. Dit wordt in opdracht verzorgd door het Routebureau Groningen.

6.2 De Eemshaven, startpunt voor Kiek over Diek

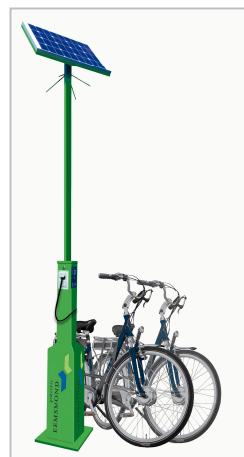
Met de doortrekking van de spoorlijn Groningen – Roodeschool naar de Eemshaven wordt een extra startpunt voor Kiek over Diek gecreëerd. De Kiek over Diek route wordt qua route fysiek aangesloten op het treinstation Eemshaven. Het station biedt kansen voor recreatieve fietsers in Eemsmond. Enerzijds biedt het treinstation kansen voor fietsers uit Nederland om de fietsregio rondom de Waddenzee vanuit de Eemshaven te verkennen. Anderzijds biedt zij ook kansen voor Duitse toeristen op Borkum om, tijdens hun (kuur)verblijf op het eiland ook een dag recreatief fietsend de gemeente te verkennen. Voor beide doelgroepen is fietsverhuur aantrekkelijk.

Ook kan fietsverhuur aantrekkelijk zijn voor werknemers in de Eemshaven. In de vervoerwaardestudie voor verlenging van de spoorlijn is rekening gehouden met een aantal werknemers wat vanaf het nieuwe station een fiets kan pakken. Tegelijk heeft Groningen Seaports haar Havenvisie 2030 “Doen = Groen” wat kansen biedt voor e-bike vervoer, zowel voor werknemers (tijdsbesparing) als recreatieve fietsers over Kiek over Diek (tegenwind). De gemeente wil graag om tafel met provincie, Groningen Seaports en A.G. Ems om mogelijkheden te verkennen voor realisatie van een e-bike uitgifte / verhuurpunt in de Eemshaven.

6.3 Uitbreiding oplaadpunten e-bikes

Een manier om recreatieve fietsers langer 'op een locatie vast te houden' is het aanbieden van oplaadpunten voor e-bikes. Dergelijke oplaadpunten lenen zich bij een verblijf van minimaal één tot twee uur op een locatie. Musea en restaurants zijn daarmee uitermate geschikt om oplaadpunten voor e-bikes op hun terrein aanwezig te hebben.

Dergelijke oplaadpunten vergroten enerzijds het bereik van de recreatieve fietser in Eemsmond en verhogen anderzijds het uitgavenpatroon van de recreatieve fietser ter plekke, bij bezoek aan musea, restaurants en dergelijke. Op dit moment zijn er vier oplaadpunten in de gemeente. Vanuit recreatieve en economische perspectieven is uitbreiding van het aantal oplaadpunten voor e-bikes in de gemeente gewenst. In uitbreiding van tien locaties wordt voorzien. Vanuit duurzaamheid wordt ingestoken op energieneutrale oplaadpunten (op zonne-energie).

6.4 Promotie van fietsevenementen

Eemsmond heeft 2014 uitgeroepen tot fietsjaar. In dat jaar vonden diverse fietsevenementen in de gemeente plaats. De aftrap van de ronde van Groningen vond plaats in Usquert, de Energiewacht Tour reedt een etappe in de gemeente en in Usquert werd de jaarlijkse wielerkroers Rondom de Bult gereden. Ook voor de komende jaren staat promotie van fietsevenementen op de kaart. Fietsevenementen zijn een belangrijk podium om fietsen als sport te promoten.

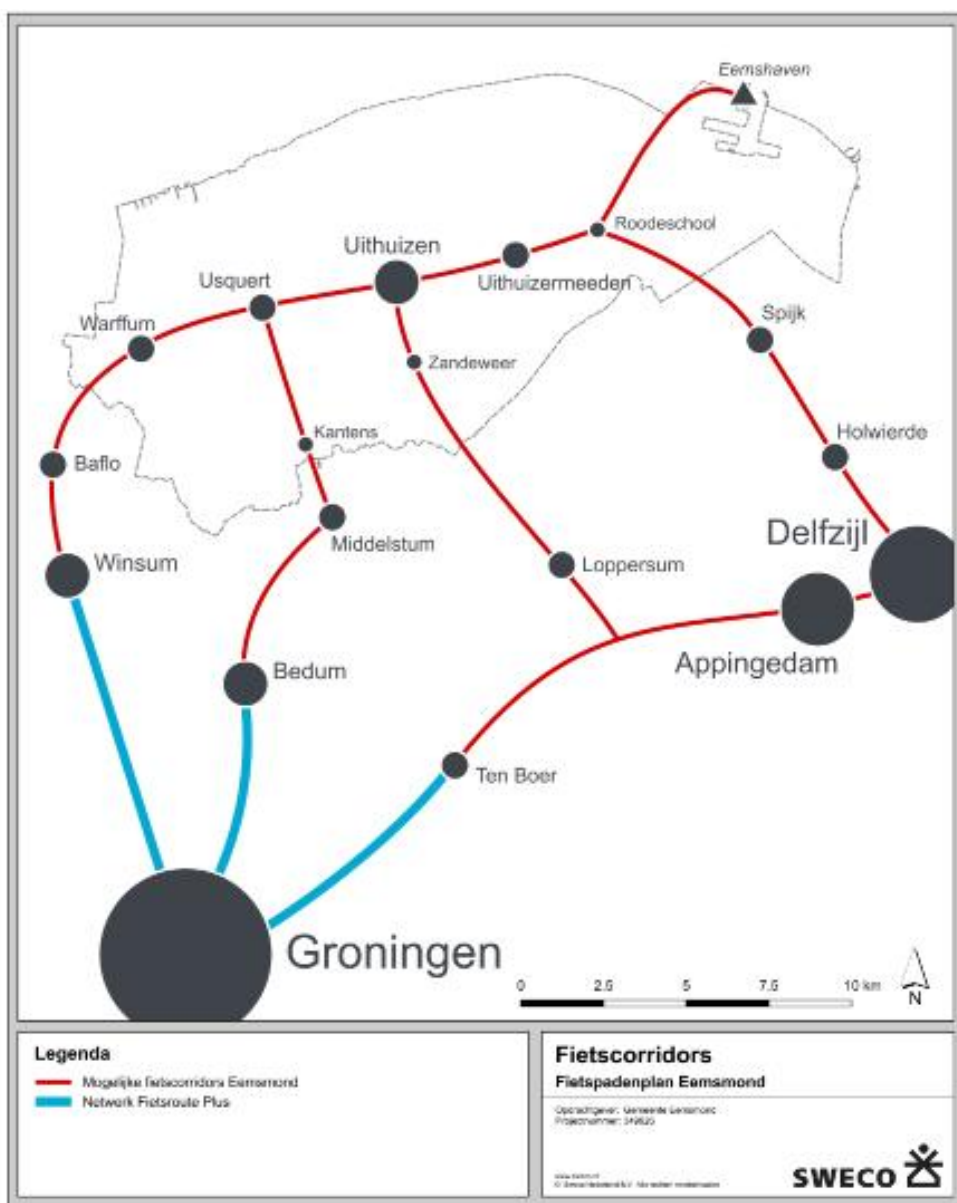
- Periodiek updaten van het recreatief fietsnetwerk, met name het knooppuntennetwerk.
- Fysiek aansluiten van station Eemshaven op de Kiek over Diek fietsroute.
- Verkennen verhuur van e-bikes op station Eemshaven voor werknemers Eemshaven en Nederlandse en Duitse toeristen.
- Uitbreiding van het aantal oplaadpunten voor e-bikes in de gemeente op tien locaties.
- Promotie van de fiets gerelateerd aan (jaarlijks) terugkerende fietsevenementen.

7 Fietsnetwerk

7.1 Hoofd fietsnetwerk

Het onderstaand (utilitair) fietsnetwerk geeft de hoofd fietsverbindingen binnen de gemeente Eemsum en haar omgeving aan. De focus ligt daarbij vooral op het verbinden van de dorpen onderling, grotendeels langs de provinciale weg N363 waar het gebruik het hoogst is, maar ook in noord-zuid richting naar Middelstum (N998), Loppersum (N999) en Spijk (N363).

Het zuidwestelijk deel van de gemeente heeft, via de fietsroutes^{PLUS} door Winsum en Bedum een snelle verbinding met de stad Groningen. Het hoofd fietsnetwerk sluit verder aan op het fijnmaziger netwerk richting de overige dorpen en kernen in de gemeente.

Afbeelding 6: hoofd fietsnetwerk gemeente Eemsum, aansluitingen op de fietsroutes^{PLUS}.

7.2 Uitgangspunten fietsnetwerk

Een fietsnetwerk is nooit af. Ruimtelijke ontwikkelingen maken dat over tijd aanpassingen aan het fietsnetwerk gedaan moeten worden. De gemeente Eemsmond heeft samen met de provincie Groningen en overig Groningse gemeenten een convenant ondertekend waarin bij aanleg of aanpassingen aan infrastructuur rekening wordt gehouden met bestaand fietsroutes. Binnen het convenant geldt dit voor recreatieve fietsroutes. Dit wordt uitgebreid naar utilitaire fietsroutes volgens het principe van een Fietseffect Analyse.

Het fietsnetwerk speelt in op korte afstand en lange afstand, op reguliere fietsen en e-bikes (max. 25 km/uur) en speed pedelecs (max. 45 km/uur). In het ontwerp en de routes wordt hier mee rekening gehouden. Met name lange afstanden, met elektrische fietsen, worden in de komende jaren steeds belangrijker. Op de lijn Warffum – Kantens wordt de fiets reeds steeds populairder richting de stad. Met de huidige groei van elektrische fietsen neemt dit verder toe.

7.3 Categorisering fietsnetwerk

Het fietsnetwerk van de gemeente Eemsmond is in te delen in drie categorieën; hoofdnetwerk, secundair netwerk en recreatief netwerk. Voor alle categorieën geldt een ander kwaliteitsniveau.

Het hoofdnetwerk is belangrijk voor de afwikkelingen van de grootste stromen in de gemeente. De focus ligt hier vooral op snelheid en comfort. Binnen het hoofdfietsnetwerk is de provinciale weg N363 nog iets hoger gepositioneerd. Fietspaden op de route worden uitgevoerd met een breedte van 3,0 m. Langs de provinciale wegen N998 en N999 geldt een breedte van 2,5 m. De fietspaden op het hoofdfietsroute hebben een rode slijtlaag voor positionering en herkenbaarheid.

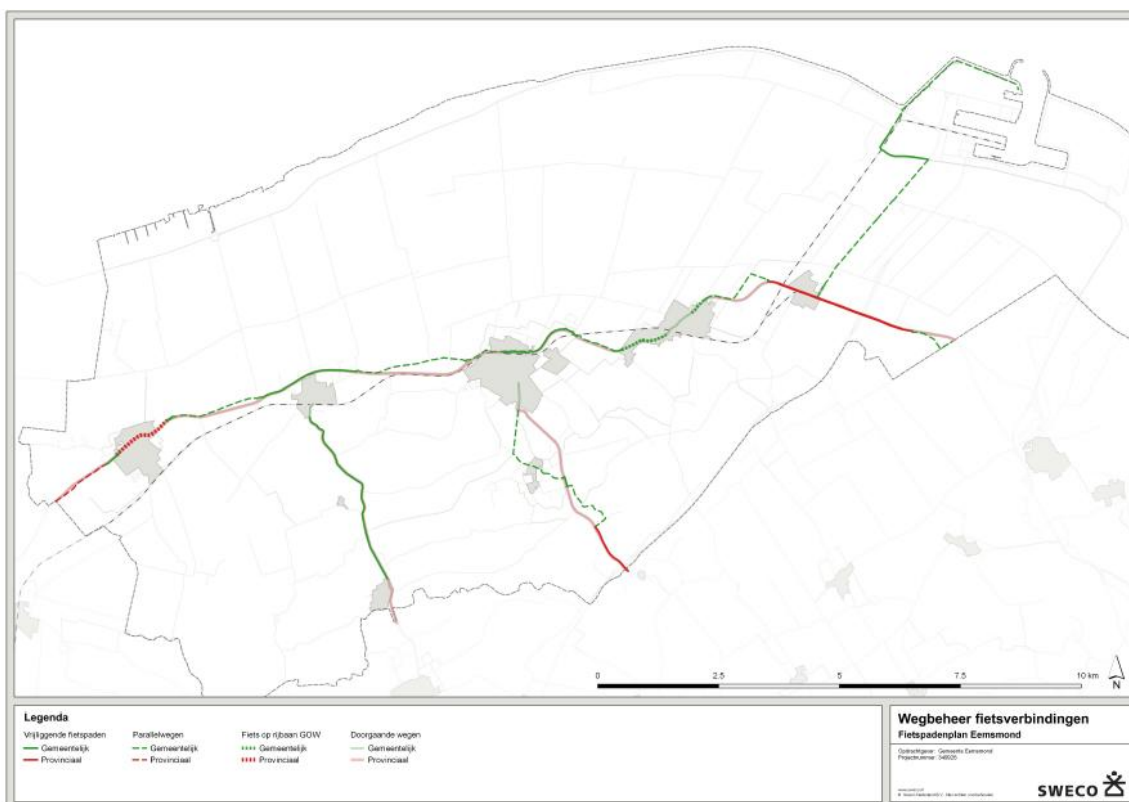
Het secundair fietsnetwerk in de gemeente linkt de kleinere dorpen met de grotere kernen in Eemsmond en daarbuiten. Het secundair fietsnetwerk sluit in de meeste gevallen direct aan op het hoofdnetwerk. Het secundair netwerk bestaat uit een combinatie van 2,0 m brede vrijliggende fietspaden, parallelwegen en landbouwwegen.

Het recreatief netwerk wordt gevormd door de knooppuntenroutes binnen de gemeente, recreatieve ANWB-routes en Kiek over Diek. Ook vrijliggende fietspaden binnen het recreatieve netwerk dienen minimaal 2,0 m breed te zijn. Daarnaast loopt zij over ook parallelwegen, landbouwwegen en het bovenliggende hoofd- en secundair fietsnetwerk.

7.4 Wegbeheerders

Het fietsnetwerk van de gemeente Eemsmond is eigendom van twee wegbeheerders; de gemeente Eemsmond en de provincie Groningen. Normaliter is de provincie eigenaar van de fietspaden langs de provinciale wegen en de gemeente langs de gemeentelijke wegen. In de gemeente Eemsmond zijn hierop echter diverse uitzonderingen. De onderstaande fietspaden liggen langs provinciale wegen, maar zijn in eigendom van de gemeente.

Locatie	provinciale weg	lengte
• vrijliggend fietspad ten westen van Warffum	N363	200 m
• vrijliggend fietspad noordelijk van Usquert	N363	2.100 m
• vrijliggend fietspad oostelijk van Uithuizen	N363	1.100 m
• vrijliggend fietspad westelijk van Uithuizermeeden	N363	250 m
• vrijliggend fietspad oostelijk van Uithuizermeeden	N363	200 m
• vrijliggend fietspad Usquert – Middelstum	N998	4.000 m

Afbeelding 7: overzicht van wegbeheerders van wegen en fietspaden in Eemsmond.

- Uitvoeren van een Fietseffect Analyse bij ruimtelijke ontwikkelingen t.b.v. bedreigingen en kansen voor de fiets.
- Borgen van bestaande recreatieve fietsroutes bij de aanleg van nieuwe of aanpassingen aan bestaande infrastructuur.
- Een toekomstbestendig fietsnetwerk gericht op elektrische fietsen langere afstanden.
- Uitvoering van een hoofdnetwerk fiets met een 3,0 m brede vrijliggend fietspad langs de provinciale weg N363 en 2,5 m brede vrijliggende fietspaden lang de N998 en N999.
- Uitvoering van een secundair fietsnetwerk van en naar de kleinere dorpen met een combinatie van 2,0 m brede vrijliggende fietspaden, parallelwegen en landbouwwegen.
- Uitvoering van een recreatief fietsnetwerk / knooppuntenroutes met een combinatie van 2,0 m brede vrijliggende fietspaden, parallelwegen en landbouwwegen.
- Overleg tussen gemeente en provincie over eigendom van fietspaden langs provinciale wegen.

De investeringen in fiets in Eemsmond voor de komende tien jaren zijn gelinkt aan de vier thema's en bijbehorende doelstellingen en ambities in dit Fietsplan. In de onderstaande screenshot is een overzicht gepresenteerd van alle nieuw aan te leggen en/of op te waarderen fietsinfrastructuur. In detail is de onderstaande afbeelding digitaal (op A0 formaat) als bijlage aan deze rapportage toegevoegd.

Afbeelding 8: screenshot investeringsprogramma nieuw aan te leggen en/of op te waarderen fietsinfrastructuur.

8.1 Investeringsprogramma 2017 - 2027

Onderstaand is het investeringsprogramma voor de komende tien jaar voor de fiets weergegeven. De totaalinvestering bedraagt 3,5 miljoen euro. Per jaar wordt gemiddeld € 350.000 geïnvesteerd. De onderstaande investeringen zijn doorlopend, dat wil zeggen dat start en uitvoering van projecten niet per se in hetzelfde jaar plaatsvinden en dat gedurende het investeringsprogramma projecten door omstandigheden onderling kunnen schuiven.

Op de korte termijn (2017 – 2020) wordt gefocust op relatief makkelijk te realiseren maatregelen, uit te voeren (vervolg)studies, optimalisatie van de hoofdroute langs de N363 en verkeersveiligheidsmaatregelen. In de jaren 2021 en 2022 ligt de nadruk op recreatieve fietsroutes en in de laatste periode (2023 – 2026) wordt uitvoering gegeven aan (nieuwe) fietsverbindingen in de onderzochte studiegebieden. Laatstgenoemde trajecten vergen de (procedureel) langste doorlooptijd. Om deze reden wordt de studie naar deze gebieden al wel in 2017 gestart.

De genoemde investeringen zijn sec realisatiekosten. Het betreft indicaties op basis van kentallen. Eventuele aankoop van gronden, kabels en leidingen, verontreiniging et cetera zijn daarin in dit stadium niet meegenomen.

Jaar 2017

nr.	locatie	actie	Investering (indicatie)	opmerking	jaar
1	J.F. Kennedylaan Uithuizen	herinrichten	€ 15.000	fietsstroken	2017
2	Hoofdstraat Uithuizemeeden (1)	herinrichten	€ 34.000	fietsstroken	2017
3	Hoofdstraat Uithuizemeeden (2)	herinrichten	€ 15.000	fietsstroken	2017
4	Menkeweg Uithuizen	nieuw	€ 70.000	verlengen fietspad	2017
5	Maarweg Doodstil - Uithuizen	opwaarderen	€ 60.000	verbreden	2017
6	Oplaadpunten e-bikes (divers)	-	€ 36.000	10 locaties	2017
7	Studie naar de zes zoekgebieden	studie	€ 40.000	stelpost	2017
8	Studie RUG e-bikes platteland	bijdrage	€ 20.000	stelpost	2017
9	Oversteken (met name N363)	-	€ 45.000	3 locaties	2017
10	Projectgroep e-bike verhuur Eemshaven	studie	€ 5.000	stelpost	2017
11	Studie leenfietsen Eemsmond	studie	€ 5.000	stelpost	2017
12	Studie Kerkepad Breede	studie	€ 5.000	stelpost	2017
	TOTAAL		€ 350.000		

Jaar 2018

nr.	locatie	actie	Investering (indicatie)	opmerking	jaar
13	Deltepad Warffum	opwaarderen	€ 85.000	verbreden	2017
14	Kruisingen (met name N363)	-	€ 60.000	4 locaties	2018
15	Oversteken (met name N363)	-	€ 132.000	9 locaties	2018
16	Overgangen (met name N363)	-	€ 98.000	13 locaties	2018
17	Afslagen (met name N363)	-	€ 30.000	4 locaties	2018
-	TOTAAL		€ 405.000		

Jaar 2019

nr.	locatie	actie	Investering (indicatie)	opmerking	jaar
18	N363 Uithuizen (Talmaweg – Dingepad)	opwaarderen	€ 195.000	verbreden	2019
19	Uithuizerweg N363 Uithuizemeeden	opwaarderen	€ 35.000	verharden	2019
20	Schapeweg N363 Uithuizemeeden	opwaarderen	€ 20.000	verbreden	2019
21	Fietsroute N363	markering	€ 5.000	markering / print	2019
22	Bewegwijzering	-	€ 20.000	stelpost	2019
23	Bospad Uithuizemeeden	opwaarderen	€ 30.000	verbreden	2019
24	E-bikeverhuurpunt Eemshaven	bijdrage	€ 25.000	stelpost	2019
25	Leenfietsensysteem Eemsmond	bijdrage	€ 25.000	stelpost	2019
-	TOTAAL		€ 355.000		

Jaar 2020

nr.	locatie	actie	Investering (indicatie)	opmerking	jaar
26	Oude Dijkpad N363 Usquert	opwaarderen	€ 379.000	verbreden	2020
-	TOTAAL		€ 379.000		

Jaar 2021

nr.	locatie	actie	Investering (indicatie)	opmerking	jaar
27	N999 Eppenhuisen - Zandeweer	nieuw	€ 95.000	verlengen fietspad	2021
28	Meedsterweg Uithuizermeeden	opwaarderen	€ 49.000	verbreden	2021
29	Trekweg Doodstil - Eelswerd	opwaarderen	€ 213.000	verbreden	2021
-	TOTAAL		€ 357.000		

Jaar 2022

nr.	locatie	actie	Investering (indicatie)	opmerking	jaar
30	Witrokkpad Warffum	opwaarderen	€ 26.000	verbreden	2022
31	Dingvonderpad Uithuizen	opwaarderen	€ 116.000	verbreden	2022
32	Vicariepad/Dingebospad Uithuizen	opwaarderen	€ 212.000	verbreden	2022
-	TOTAAL		€ 354.000		

Jaren 2023 - 2026

nr.	locatie	actie	Investering (indicatie)	opmerking	jaar
33	N363 Uithuizen Uithuizen – Zandeweer N363 Uithuizermeeden – Roodeschol Roodeschol – Eemshaven Oosteinde - Spijk Trekweg - Onderdendam	zoekgebieden	€ 1.300.000	stelpost	2023 - 2026
-	TOTAAL		€ 1.300.000		